

Remiss om Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö (ert dnr 29/2022)

REMISSYTTRANDE 2023-06-16

Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö; med konsekvensutredning

Glasbranschföreningen, Svensk Planglasförening och Glascentrum i Sverige AB

Till Boverket via
remiss@boverket.se

Remiss om Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö (ert dnr 29/2022)

Remissyttrande 2023-06-16

Glascentrum i Sverige AB, Glasbranschföreningen och Svensk Planglasförening har beretts möjligheten att lämna synpunkter på innehållet i förslaget.

Tillsammans företräder branschorganisationerna Glasbranschföreningen, Svensk Planglasförening och det samägda teknik- och utbildningscentret Glascentrum Sveriges glasförädlare, glasfasadentreprenörer och glasmästerier.

Glascentrum, Glasbranschföreningen och Svensk Planglasförening har utifrån de intressen som glasbranschen har att bevaka behandlat avdelning 2 kapitel 4 och det som berör detta kapitel i vårt remissyttrande.

Allmänt om förslaget

För oss är det viktigt att ur ett hälsoperspektiv säkerställa att alla, oavsett storlek på bostad, har tillgång till direkt dagsljus, solljus samt utblick. Något som blivit än viktigare i tider av förtätning av våra städer samt ökat hemarbete. Attraktiva bostäder där människor trivs och mår bra är hållbara såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt. Därför ställer oss vi således mycket kritiska till alla föreslagna försämringar och undantag avseende att minska direkt dagsljus och utblick i våra framtida byggnader.

Ljusförhållanden

Branschens arbete består till stor del att genom olika glaslösningar skapa välmående livsmiljöer som säkerställer god tillgång till det hälsofrämjande dagsljuset för de människor som vistas där. Därför ställer vi oss frågande till och ser det som mycket problematiskt att Boverket i författningsförslaget förändrar dagens kravnivå på ljusförhållanden utan att säkerhetsställa att det inte ger en negativ effekt på människors välmående. Vi anser att det bör iakttas stor försiktighet innan krav på dagsljus förändras.

Dagsljus delas in i diffust himmelsljus och direkt solljus, båda absolut nödvändiga för hälsan. Dagsljus och utblick inverkar positivt på motivationen och studieresultatet, minskar risken för depressioner, skyndar på tillfrisknandet inom vården, minskar risken för hjärtkärlsjukdom och högt blodtryck samt ger bättre nattsömn och förbygger därmed alla de hälsoproblem som sömnbrist medför (däribland fetma, diabetes och bröstcancer). Rätt dagsljusstillförsel ökar också produktiviteten med upp till 18 procent. Framträdande forskare inom dagsljus menar att vi i Sverige bör ta bristen på dagsljus, särskilt under vinterhalvåret, på mycket större allvar¹. Samtidigt spenderar vi mer tid inomhus vilket gör det extra viktigt att vi får tillräckligt med dagsljus.

¹ Daylighting and Lighting under a Nordic Sky. Marie-Claude Dubois. 2019.

Enligt en forskningsrapport från Folkhälsomyndigheten² är bebyggelsens utformning den viktigaste faktorn för dagsljusexponering när trenden är att utomhusvistelse minskar. De framhåller särskilt vikten av att planera för goda ljusförhållanden i skol- och vårdmiljö.

För att säkerhetsställa tillgången på dagsljus vid utformningen av bostäder och lokaler anser vi att detta ska regleras i de nya bestämmelserna. I författningsförslaget har man tagit bort kravet på direkt dagsljus. Det kvantitativa kravet för bostäder kan uppfyllas genom indirekt och direkt dagsljus vilket även inkluderar tekniska lösningar. Det kvalitativa kravet på tillgång till dagsljus för lokaler, som exempelvis skolor och undervisningslokaler med flera, uppfylls på samma sätt. Vi anser inte att detta är förenligt med forskningen som finns om dagsljus avseende människors hälsa och välmående. Vi ser en stor risk med att dagsljuskravet kan uppfyllas med tekniska lösningar som tex fiberoptik. Tillgången på direkt dagsljus måste därför säkerhetsställas i föreskriften för såväl bostäder som för skol- och vårdmiljöer.

Utblick ger oss möjlighet att se hur vädret förändras, tid på dagen och rörelser i omgivningen. När det allmänna rådet i BBR om utblick tas kommer författningsförslaget att få negativ inverkan på människans hälsa och välmående. Med hänvisning till den forskning som finns på området anser vi att det allmänna rådet om utblick inte ska tas bort utan regleras i en ny bestämmelse.

Konsekvensutredningen

Idag är de allmänna råden till stor hjälp för hur vi kan uppfylla kraven i föreskriften. Dessa är idag gratis och tillgängliga för alla. Det kommer finnas utmaningar i att standarder, handböcker och branschnormer inte kommer vara lika tillgängliga. För att få tillgång till en SIS-standard innebär det en kostnad och vilket kan leda till problem för små aktörer och privatpersoner då det blir dyrare att göra rätt. Det är därför av stor vikt att Boverket tar fram vägledning till författningen och att den blir tillgängligt via PBL kunskapsbanken.

² Ljus och hälsa - en kunskapssammanställning med fokus på dagsljusets betydelse i inomhusmiljö. Folkhälsomyndigheten. 2017